

Toespraak Marcel Floor

Afdelingshoofd Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II van het Ministerie van VWS

Dames en heren,

Het is mijn een voorrecht en genoegen, namens de staatssecretaris van VWS, enkele woorden tot u te kunnen richten. Allereerst natuurlijk een woord van diep respect voor de drie Nederlandse en drie Franse Natzweilers hier vandaag aanwezig. Voor wie hun aanwezigheid hier vandaag een weerzien is, herinneringen oproept die je wellicht liever zou vergeten. Zo velen hier tezamen te zien om die herinneringen te delen en vooral, levend te houden, moet een enorme steun en troost zijn. Want, zo schreef Janus Ritter, “hij die in KL Natzweiler binnenging, was voor de wereld al dood, met recht in nacht en nevel verdwenen”. Dat u er vandaag bent, bewijst dat deze uitspraak gelukkig niet altijd bewaarheid werd. Dat een combinatie van kracht, moed, doorzettingsvermogen en wellicht een portie geluk sterker kan zijn dan een moordzuchtige vernietigingsmachine.

Die voor Natzweilers zo kenmerkende en gekoesterde gezamenlijkheid is niet vanzelfsprekend. Dat vraagt om bewuste keuzes, aandacht en vooral energie van nabestaanden, van vrijwilligers die om allerlei redenen grote waarde hechten aan deze herinnering, aan dit herdenken. Meestal zijn die redenen van persoonlijke aard, omdat ze hier een vader verloren zijn en eer willen blijven betonen. Soms spelen andere motieven een rol. Bijvoorbeeld een overtuiging dat Natzweiler, en met Natzweiler vele andere kampen, niet vergeten mag worden. Niet alleen als plek om te herdenken en te herinneren, maar ook als plek van educatie.

Herinnering, Remembrance, does not heal. Remembrance is not a healing act, it's a moral act, sprak professor Jay Winter eergisteren in het Vredespaleis bij de viering van 65 –jaar Oorlogsgraven Stichting. Een bezoek aan Natzweiler zoals vandaag, deze week, is daarmee een concrete confrontatie met de universele waarden van vrede en vrijheid. Die waarden zijn intrinsiek universeel én tijdloos.

Die gezamenlijkheid die ik zojuist aanhaalde, staat voor mijn politieke baas, de staatssecretaris zeer centraal. Ze is, mag ik wel zeggen, na haar aantreden medio oktober, bedolven onder lastige politieke vraagstukken, die gezien het financieel-economische klimaat in de wereld en dus ook in Nederland, soms pijnlijke keuzes vragen. De portefeuille Oorlogsgetroffenen en Herinnering die ik voor haar beheer, heeft onder die druk niet geleden. De staatssecretaris is zeer begaan met de diverse getroffen en biedt haar welgemeende verontschuldigen aan dat ze hier vandaag niet bij kan zijn. Mijn aanwezigheid vandaag kan begrepen worden juist als een illustratie van haar betrokkenheid. Als een van de weinige terreinen in Den Haag die ontzien worden in de

ingrijpende pogingen om de financiën van 's Rijks Schatkist op orde te krijgen, moedigt ze ons aan om actief het terrein van de Herinnering aan de Tweede Wereldoorlog verder uit te bouwen. Uit respect, ereschuld en bijzondere solidariteit naar de getroffen en, nu het nog kan. En als opdracht en investering naar de jeugd, naar de toekomstige generaties. Remembrance as a moral act.

Ik noemde zojuist de naam Janus Ritter al. Stukken uit zijn memoires lezend viel me op hoe hij een bewonderenswaardige kracht put uit de relatief kleine verbeteringen in het kamp of in zijn persoonlijke situatie. Hij schrijft alsof het afzien, de ontberingen, het lijden, van hem afgegleden is. Zo'n kracht te tonen, dat dwingt respect af. Het zet aan tot denken, tot ge - denken, tot her - denken. Hier vandaag in Natzweiler en nog lang in de toekomst.

Dank u. Marcel Floor